

EGG LITE

JANUARY

1996

SAUSIS

Vol. 47 / Nr. 1

E G L U T Ė

SAUSIS / JANUARY / 1996 Vol. 47 / Nr. 1

TURINYS

- 1 DIEVE, PADĖK MAN, *Jonas Minelga*
- 2 SARGIS BURKIS, *Audra Adomėnaitė*
- 8 MEDAUS GAMYKLA, *Deimantė Žukaitė*
- 10 ŽILA ŽIEMUŽĖ, *Kostas Kubilinskas*
- 11 TIKIU, *Irena Šerelienė*
- 14 SKRUZDĖLIUKO RUDŽIO NUOTYKIAI, *Marius Endrijaitis*
- 18 IŠ ISTORIJS LOBYNO
- 22 AR ŽINAI?
- 23 PAUKŠČIŲ ŠEIMA, *Audra Adomėnaitė*
- 25 IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO
- 27 JEI NEBŪTŲ KALBOS – TAI NEBŪTŲ LIETUVOS
- 28 PASAKA APIE NAMELĮ IR KNYGELĘ, *Ramutė Skučaitė*
- 30 GALVOSŪKIAI
- 32 JUOKŲ MAIŠELIS
- 33 MIELI SKAITYTOJAI!

Viršelis: Audrės Adomaitytės

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išėina 10 numerių per metus: prenumerata – 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus – 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Redakcinis kolektyvas: Alicija Brazaitienė, Vida Brazaitytė, Regina Kučienė, Aldona Rauchienė, Vida Rimienė, Gražina Sturonienė, Edvardas Šulaitis, Irena Šerelienė.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Educational Council of the USA Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

DIEVE,

PADĖK MAN

Ačiū Tau, Dievuli,
Už dienele šitą,
Ačiū už naktų,
Žvaigždėmis kaišytą.

Už saulutę skaisčią,
Kur padangėm plauko,
Už lietaus lašelį,
Krintantį ant lauko.

Ačiū už duonytės
Kasni sotų, sotų,
Už gražumą pievų
Ir lankų rasotų.

Jonas Minelga

il. Dina Faraponienė

MŪSŲ KŪRYBA

SARGIS BURKIS

Dzin dzin dzin.

— Labas! Sargis
Burkis kalba!
Profesinis seklys!

— Labas vakaras!
Man reikia pagalbos.
Mano dukra Lina tik ką
skambino man iš
Dainavos jaunučių
stovyklos. Jinai skundėsi
man – kažką apie
paukščius – kad vyksta
labai daug baisių
atsitikimų šią savaitę
Dainavoje. Ar jūs
galėtumėte padėti mano dukrai išspręsti Dainavos mįslę?

— Žinoma! Aš susitiksiu su jumis Dainavoje rytoj iš
ryto. Gerai?

— Puiku! Dabar aš gerai išmiegosiu, žinodama, kad mano
dukra bus saugi rytoj. Labai ačiū ir sudiev!

Kitą rytą Sargis anksti atsikėlė, apsiprausė ir, pasistiprinęs
pusryčiais, šoko į savo raudoną sportinį automobilį Mustangą. Jis

beveik išlėkė iš savo garažo į Šimtąją gatvę.

Po keturių valandų jis privažiavo stovyklos vartus. Tik įvažiavus, Sargiui tuojau kilo mintis: „**Kodėl čia viskas taip liūdnei ir juodai atrodo?**“

Čia pats atsakymas į jo klausimą: didelė juoda varna išskrido iš ažuolo ir skraidė virš Sargio mašinos. Staiga varnų pulkas apsupo Sargį, ir jis skubiai privažiavo prie Baltųjų rūmų ir pastatė savo mašiną po medžiu. Kai tik išjungė motorą, varnos tuoj grįžo į miško medžius.

Sargis žadėjo daugiau ši įvyki patyrinti, bet dabar neturėjo laiko, nes žvilgtelėjęs į Baltuosius rūmus, jis tuojau

pamatė Liną su mama, einančias pro duris. Visi trys susipažinę atsisėdo po dideliu beržu, ir Lina pradėjo savo pasakojimą:

— Mes visi bijome eiti prie ežero. Vakar, kai buvome maudytis, šimtai varnų mus apsupo, rékdamos „Kvar-kvar-kvar“. Mes labai išsigandome. Buvo tikra panika, nes vieni bėgo į pastogę, kiti atgal į barakus, o tretie tik krito ant žolės ir verkė, kaukė. Pavakaryje negeriau irgi buvo, kai mūsų vadovas Aras nuvedė mus į sporto aikštę žaisti kvadrata. Ten vėl varnos apsupo mus ir žiauriai mus išgąsdino.

Lina verkdama baigė sakyti:

— Mes nežinome ką daryti. Prašau prašau padėkite mums šią problemą išspręsti!

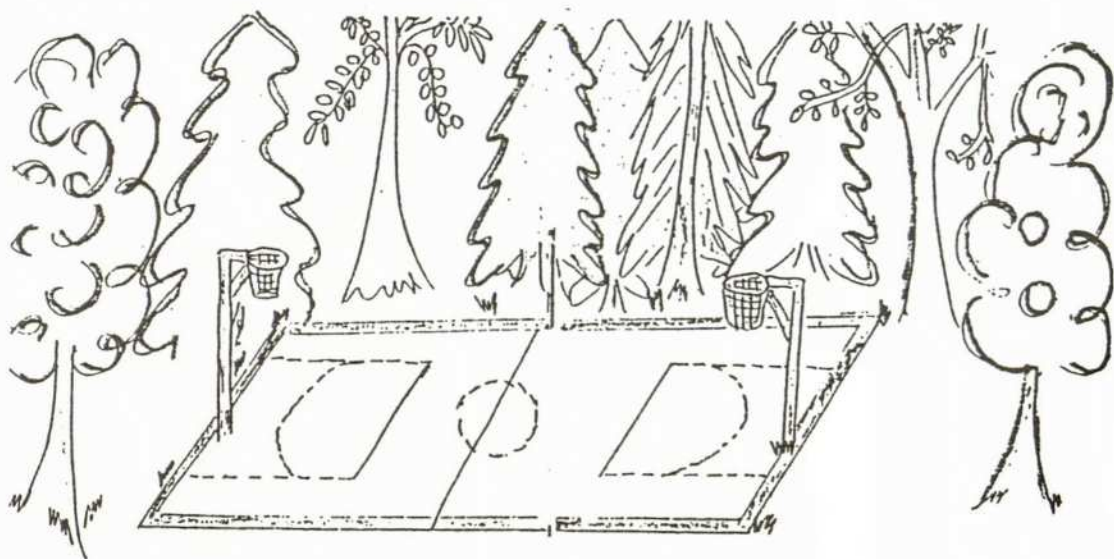
Sargis Burkis minutėlę tylėjo ir pradėjo mąstyti: „**Aš esu nežinomas stovykloje ir net mane varnos apsupo... dabar... ir jos irgi... ir todėl mane... hmmm...**“

S t a i g i a i
žiūrėdamas į Liną,
Sargis tarė:

— Pasakyk Arui, kad jis mane sutiktų sporto aikštėje už pusvalandžio.

— O ačiū, ponas Burki! Aš tuoj Arui pranešiu, – atsakė linksmi Lina ir greitai bėgo Aro ieškoti.

sporto aikštė

Už pusės valandos Aras pasirodė sporto aikštėje. Sargis Burkis jau jo laukė krepšinio aikštėje. Sargis tuoj klausė:

— Arai, tai papasakok man, kas jums su varnomis šią savaitę atsitiko.

Aras vos spėjo žodį „Viskas“ ištarti, kai išgirdo keistą garsą iš Aro kišenės. Staiga visas dangus pajuodavo, kai varnos kilo iš ąžuolų ir apsupo juos abu. Aras sušuko:

— Bėkime, bėkime!

Kai abu įbėgo į Baltųjų rūmų salę, jie rado visus vaikus ten susirinkusius ir žiūrinčius D. Varnienės vaizdajuostę iš Kalifornijos. Visi tuoj apsuko kėdes, kai išgirdo Sargį ir Arą

įbėgančius į salę. Pasisveikinęs su visais, Sargis Burkis visiems pranešė:

— Aš galiu jums išaiškinti Dainavos mišlę. Čia jūsų vadovas Aras visur nešiojasi savo ‚beeper‘. Tik dabar, kai abu buvome sporto aikštėje, ‚beeper‘ pradėjo signalizuoti, ir visos varnos mus apsupo. Daugiau niekam nereikės bijoti varnų, nes Aras prižada išjungti savo ‚beeper‘.

Arui išėmus baterijas iš ‚beeper‘, visi vaikai tris kartus sušuko:

— Valio, valio, valio Sargi Burki!

Kai visi nurimo, Sargis išlydėjo vaikus į lauką. Tuoju visi pastebėjo, kad medžiai daugiau nebejuodavo – žali lapai mirgėjo saulėje. Padėkodami Sargiui Burkiui, linksmi vaikai skubėjo maudytis, o Sargis Burkis, įlipęs į savo Mustangą, išjungė savo ‚beeper‘. Lina ir jos mama mosavo Sargiui sudiev, jam važiuojant pro Dainavos vartus.

Sėkmingai baigęs darbą ir pasukęs į kairę, Sargio raudonas Mustangas vijosi besileidžiančią vakaruose saulę.

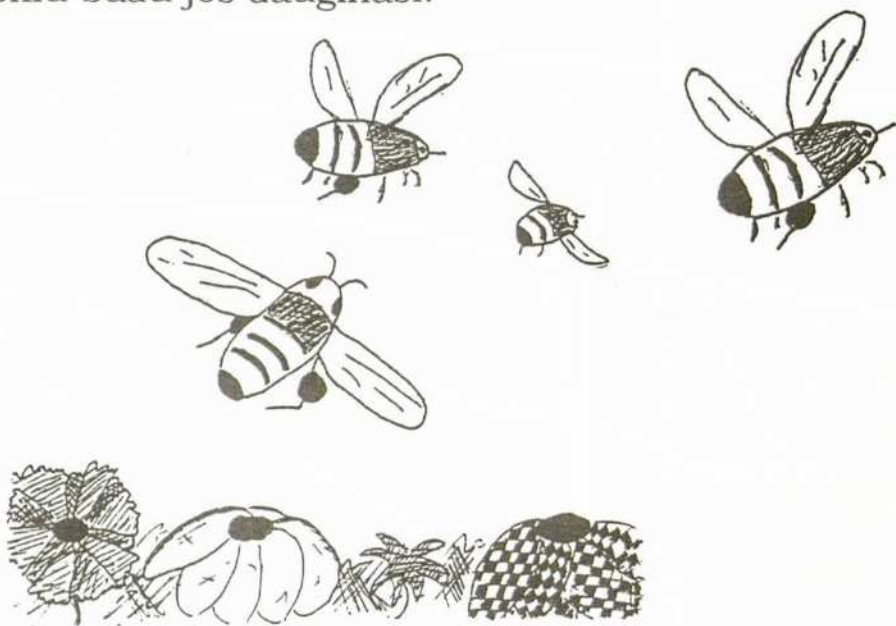

Audra Adomėnaitė
Maironio lit. mokyklos 7 sk. mokinė,
laimėjusi III-ją vietą
Švietimo tarybos skelbtame piešinių konkurse

MEDAUS GAMYKLA

— Sveiki!! Mano vardas yra Medutis ir aš jums papasakosiu apie bičių gyvenimą. Kas geriau už mane galėtų žinoti, juk aš pats esu bitė.

Pirmiausia norėčiau paaiškinti, kad iš visų vabzdžių bitės yra artimiausios žmonių draugės. Tik pagalvokit, iš mūsų vaško jūs turite žvakutes ir pieštukus. Gaminti medų yra mūsų svarbiausias darbas. Medų gaminame ne tik jums, bet ir mūsų pačių maistui. Mes taip pat padedame gėlėms augti, nes pernešam sėklas iš vienos gėlės į kitą. Tokiu būdu jos dauginasi.

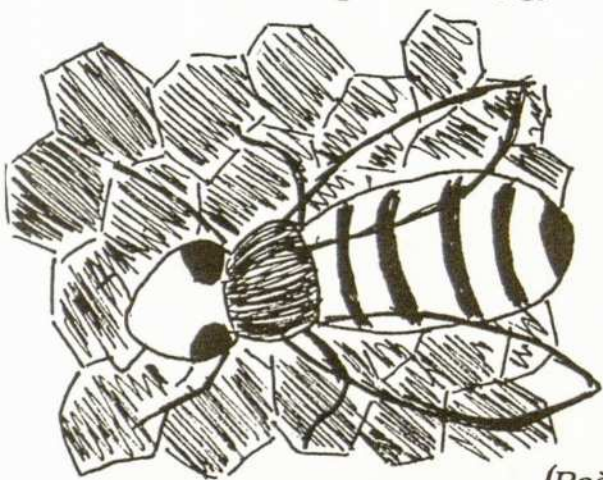

Bitės gyvena avilyje, medyje ar kur nors plyšyje. Aš gimiau avilyje. Jame bitės iš vaško susiuva korius su taisyklingų skylių eilėmis medui dėti. Avilyje gyvena trys rūšys bičių: karalienė, sargybiniai (tranai) ir darbininkai. Sargybiniai yra vyrai tokie, kaip ir aš. Mes nerenkame medų ir negalime įgelti. Medų renka darbininkai. Karalienė deda kiaušinius. Per dieną ji padeda iki 2,000 kiaušinių. Iš karalienės padėtų kiaušinių išsiperi balti

kirminukai, kurie vėliau pasidaro sargybiniais ar darbininkais. Apie save turiu labai mažai ką papasakoti, todėl papasakosiu apie savo sesutę Medutę. Jos pirmasis darbas buvo prižiūrėti baltuosius kirminukus. Medutės kūnas gamina taip vadinamą karališkąjį jelatiną, kuriuo minta kirminukai kelias dienas. Kai kurie yra visą laiką juo maitinami ir jie tampa karalienėmis – motinomis.

Vėliau kirminukai maitinami bičių duona, kuri yra padaryta iš sėklų ir medaus. Tai labai skanus maistas. Po kurio laiko kirminukai tampa darbuotojais. Kai jie paauga, jų kūnas pradeda daryti vašką, iš kurio daromas korys. Kai Medutė užaugo ji tapo medaus ir nektaro nešėja. Juos atneša ant kojų esančiuose krepšeliuose. Medutė avilyje iš jų padarydavo medų. Be to ji prižiūrėdavo karalienę, išvalydavo avilį, judindama sparneliais avilį atvėsindavo. Bitės pačios pasitaiso avilį, vartodamos savus klijus. Jei kas nors nori medų iš jų paimti, jos gelia. Karalienė užmuša kitas karalienės, nes avilyje gali būti tik viena motina. Kai Medutė suranda daug nektaro, sugrįžusi ji ima šokti ratu. Taip pasako kitoms bitėms, kur ji medų surado. Kitos bitės išlekia jo daugiau parsinešti.

Štai ir viskas apie mūsų gyvenimą!

Garbingai,
Bitė Medutis

(Rašinys ir iliustracijos Deimantės Žukaitės)

ŽILA ŽIEMUŽĖ

Kostas Kubilinskas

Šiaurys už lango ūžė:
Žu žu! Žu žu! Žu žu! —
Balta balta žiemužė
Atėjo pamažu...

O jos vaikučiai laukė
Su slidėmis kieme.
Žiemužė baltaplaukė
Pasakė jiems „Eime!“

Nusivedė į kalnus
Ji daug mažų draugų,
Ir veidukus, ir delnus
Patrynė jiems sniegu.

Dabar jiems bus nešalta,
Ir žaisti jie galės...
Žiemužė baltą baltą
Visi vaikai mylės.

TRYS IŠMINČIAI IŠ RYTŲ

Aksominiam nakties skliaute, tarp tūkstančių spinksinių žvaigždelių, užsižiebė didelė, nuostabi žvaigždė. Tos žvaigždės pasirodymo niekas nebuvo išpranašavęs. Kraipė galvas astrologai, astronomai, kunigai ir senųjų raštų žinovai.

Rytų šalyse (manoma, kad iš vietovių, kur yra dabartinis Afganistanas, Persija, Turkija) tą nuostabią žvaigždę pamatė ir trys išminčiai – karaliai. Jie iš karto suprato žvaigždės paslaptį: „**Pasauliui gimė Mesijas**“. Ilgai nelaukę, išminčiai išsiruošė kelionėn, nes tais laikais buvo paprotys gimusį karalių pasveikinti ir pagarbinti.

Trys karavanai, keliavę per kalnus, dykumas ir pagal upes, netikėtai susitiko prie Negyvosios jūros. Susipažinę išminčiai nutarė keliauti kartu. Vienas iš jų buvo šviesios odos, kitas – tamsios, o trečiasis nešiojo turbaną. Visi vilkėjo brangiais rūbais. Kas naktį juos vedė didžioji, šviesioji žvaigždė link Palestinos.

Išminčiai manė, kad gimęs žydų karalius turėtų būti Jeruzalėje. Priartėjus prie Jeruzalės, didžioji žvaigždė pasislėpė. Nusiminę ir nesuprasdami, ką tai reiškia, išminčiai užėjo pas karalių Erodą. Nustebęs karalius Erodas nieko nežinojo nei apie žvaigždę, nei apie gimusį Mesiją. Karalius Erodas pasišaukė Šv. Rašto žinovus ir kunigus, kad išaiškintų jam tą paslaptį. Ilgokai sklaidė raštus

senieji žinovai, kol surado pranašystę, kad Mesijas – žydų karalius turėtų gimti Judėjos Betliejuje.

Kai tik išminčiai iškeliavo iš Jeruzalės, didžioji, nuostabioji žvaigždė vėl pasirodė. Ji nuvedė juos iki pat Betliejaus. Kai karavanas sustojo Betliejaus pakrašty, didžioji žvaigždė sustojo virš mažo, kuklaus namelio ir apšvietė jį visais savo stebuklingais spinduliais. Nuo margaspalvių spindulių žerėjimo namelis atrodė kaip pasakų pilis. Išminčiai suprato, kad tame namelyje yra dieviškasis Kūdikis – Karalius.

Sekančią dieną su tarnais, nešančiais brangias dovanas, išminčiai nuėjo pas gimusį dieviškąjį Karalių.

„Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino. Paskui jie atidarė savo brangenybių dėžutes ir davė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros.“

Mt 2, 11

Kūdikėlis Jėzus buvo jau apie dešimties mėnesių amžiaus. Jis krykštavo ir žaidė ant Motinos kelių. Išeinančius išminčius Motina Marija palaimino Kūdikėlio Jėzaus rankute, o šv. Juozapas palydėjo juos iki karavano.

Mesijas – hebrajų kalboje reiškia „pateptasis“

astrologas – asmuo, kuris iš žvaigždžių judėjimo spėlioja žmogaus ateitį.

astronomas – žvaigždės tyrinėjantis mokslininkas

mira – kvepiantys, tiršti sakai, surinkti nuo įvairių krūmų Arabijoje ir Rytų Afrikoje. Jie naudojami vaistams, o su kvepiančių gėlių žiedlapiais – kvepalams. Sudžiovinti miros sakai naudojami smilkalams.

karavanas – kupranugarių, mulų, kartais ir arklių, vilkstinė

turbanas – vyrų galvos apdangalas Rytų šalyse

I. Šerelienė

ŠV. ELZBIETA A. SETON

1774 – 1821

Sausio mėnesio ketvirtoji diena yra skirta šv. Elzbietai Seton. Tai pirmoji šio krašto šventoji, gimusi Šiaurės Amerikoje.

Elzbieta buvo jau 31-erių metų, kai priėmė katalikų tikėjimą (1805 m.). Tuo laiku New York mieste buvo tik viena katalikų bažnyčia – šv. Petro.

Anksti netekusi tėvelių, Elzbieta, būdama 29-erių metų, liko našlė su penkiais mažais vaikučiais. Ieškodama darbo pragyvenimui, Elzbieta New Yorke įkūrė vaikams bendrabutį. Vėliau Baltimorėje įkūrė kitą bendrabūtį katalikėms mergaitėms.

Elzbieta ir jai padedančios moterys norėjo būti vienuolėmis. 1809 m. jos įkūrė vienuolyną, pasivadindamos „Labdaros dukterimis“.

Netekusi daugelio artimųjų, šv. Elzbieta niekada nenusiminė, bet paaukojo savo gyvenimą Dievo ir artimo meilei.

I. Šerelienė

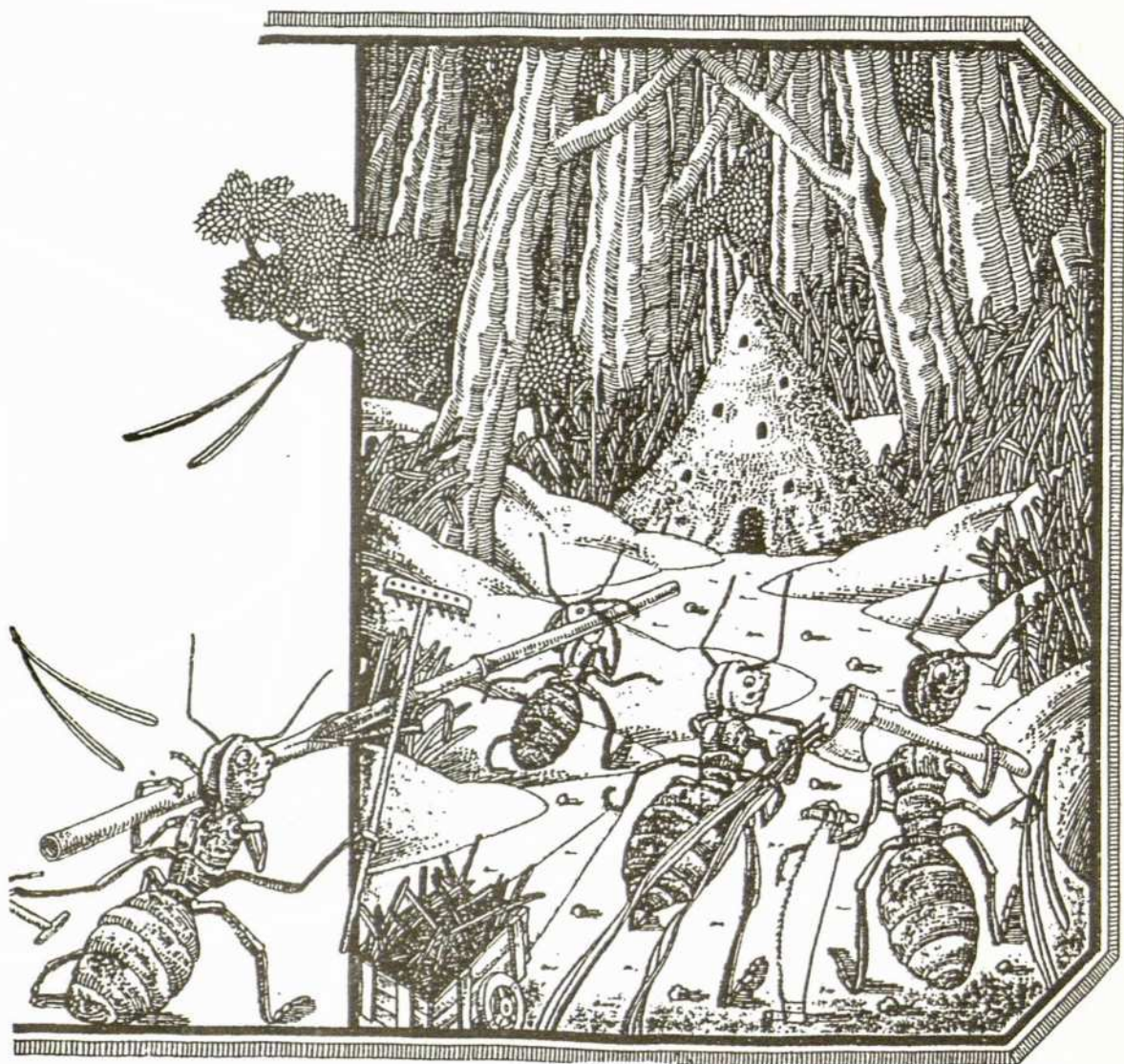

IŠ PASAKŲ SKRYNIOS

SKRUZDĖLIUKO RUDŽIO NUOTYKIAI

Susipažinkite – tai mano skruzdėliukas Rudis. Visas rudas, tik batai juodi.

O dabar papasakosiu apie skruzdėliuko Rudžio nuotykius.

Buvo auksinė vasara. Visos skruzdės plušo prie skruzdėlyno. Vienos tampė ant pečių didelius šapus, kitos – kirminus, dar kitos – medžio lapą. Štai, žiūrėk, tempia skruzdėlė spyglį, prakaitas lašais pupsi nuo kaktos, bet nemeta savo nešulio. Kita irgi neatsilieka, tempia net susirietusi šapą didumo kaip ji pati.

O kurgi skruzdėliukas Rudis! Va, štai kur jis! Ne su visais dirba, bet guli sau pievelėje ir garsiai galvoja:

— Jei meškos ausyje gera, tai ant meškos nosies patupėti, kai jinai eina medučio kopinėti – dar geriau. Kai meška laižys medų, gal ir aš nugriebsiu kokį lašelį.

Visai užmiršau pasakyti, kad skruzdėliukas Rudis labai mėgsta medų.

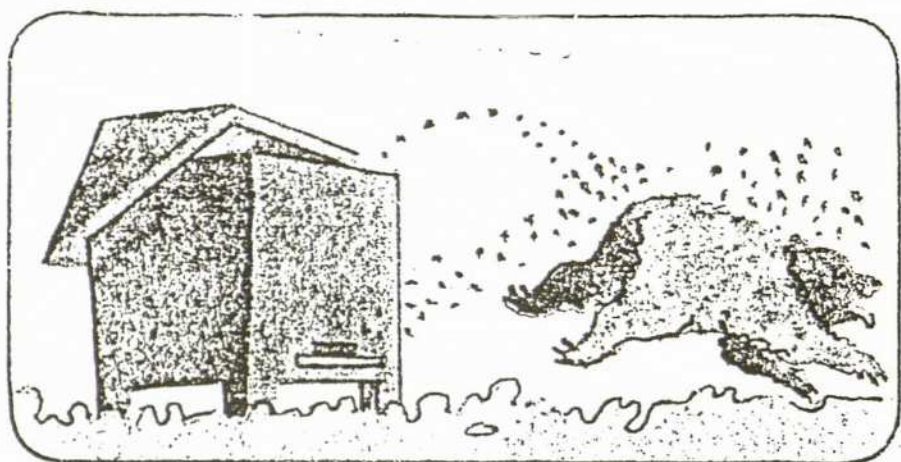
Susiruošė smaližius Rudis į kelionę palaižyti medaus. Tik jis baiminosi vieno – jeigu meška skruzdėles ėda, tai mielai noru sušlamš ir jį. Todėl Rudis iš anksto nusprendė saugotis.

Pamatęs atkiūtinant vilką, skruzdėliukas pagalvojo, kad gal ir pilkasis ėda medų. Nieko nelaukęs, užkopė vilkui ant nosies. Paviešėjęs čia kelias dienas, pamatė, kad vilkas minta daugiausia avimis ir viskuo, tik ne medumi. Be to, nelabai malonu sėdėti vilkui ant nosies, kai jis ką vejasi ir gali skruzdėliuką numesti. Ir dar, kol Rudis tupėjo ant nosies, vilkui ją taip niežėjo, kad karts nuo karto brūžindavo į samanas. Tad skruzdėliukui teko kraustytis ant vilko kaktos. Tokia kelionė jam nusibodo. Rudis nušoko nuo vilko nosies ir nuėjo savo keliu – ieškoti meškos ir medaus.

Beeidamas jis pamatė kiškį. Skruzdėliukas jo nepažino ir žvairaakiui užlipo ant nosies. Kiškis, pajutęs, kad per nosį kažkas ropoja, išsigando ir pasileido kiek kojos neša per eglynus, brūzgynus. Rudis neišsilaikė ir nukrito. Atsikėlė. Galva sukasi,

žvaigždės akyse. Bet užsispyręs keliavo toliau.

Taip atėjo ruduo, o skruzdėliukas vis ieškojo meškos. Kas ieško, tas randa. Žiūri kartą, akis trina – tiesiai į jį tingiu žingsniu atlapnoja meška. Skruzdėliukas slapčia prislinko prie jos. Užsiropštė ant beržo, po to – ant meškos nosies. Laimė, kad šleivakojė nepastebėjo, kitaip nežinia kuo būtų pasibaigę.

Ištupėjo skruzdėliukas ant meškos nosies visą dieną. Storulė ne per seniausiai buvo medų kopinėjusi, žiemos miegui ruošėsi. Rudis prisišveitė tiek medaus, kiek tilpo pilve. Ši diena buvo pati laimingiausia jo gyvenime.

Kitos dienos rytą skruzdėliukas pabudo ant meškos nosies ir pamatė, kad lepečkojė brazdinasi prie upelio atsigerti. O netoli upelio buvo Rudžio gimtinė – skruzdėlynas. Skruzdėliukas atsargiai nusiropštė nuo meškos nosies ir patraukė pas saviškius.

Skrudėlės, pamačiusios skruzdėliuką, labai apsidžiaugė. Jis papasakojo gentainiams, kur keliavo ir kas jam buvo nutikę. Skrudėlės niekaip nenorėjo patikėti, kad Rudis viešėjo ant meškos

nosies. Tada skruzdėliukas parodė pilną kraitelę medaus.

Nuo tada Rudis dirbo vienodai su visais, labai džiaugdamasis, kad išsipildė jo svajonė. Tik apgailestavo užmiršęs padėkoti meškai už medų.

Marius Endrijaitis

Vilniaus 64-oji vid. mokykla

ISIDĖMĖKITE rečiau vartojamus žodžius

plušo (plušti)	dirbo
šapus (šapas)	šiaudo gabalėlis
kopinėti	imti medų
smališius	kas ieško skanumynų, juos ragauja
atkiutinant (atkiutinti)	atslenkant
užsiropštė (užsiropšti)	su vargu užlipo
lepečkoji	didelėmis kojomis (lokys, meška)
brazdinasi	išduoti tam tikrą balsą, draskant nagais
gentainiams	tos pačios gimines žmonėms
kraitelė	pintinėle supinta iš šakelių

IŠ ISTORIJOS LOBYNO

Klaipėdos uoste

Pranas Mašiotas

Uoste buvo matyti didesnių ir mažesnių laivų. Vienas ruošėsi plaukti – dūmai iš kamino rūko labiau negu iš kitų laivų kaminų. Tatai pastebėjo septintokas Vytautas ir pasiūlė savo svečiui Sauliukui eiti molu į galą ir pažiūrėti, kaip tas laivas į jūrą plauks.

— Tai tu šitą akmeninę sieną vadini molu? – paklausė Sauliukas.

— Taip, – atsakė Vytukas. — Štai žiūrėk, anoj pusėj kita tokia siena – molas. Jie padaryti tam, kad banguodama jūra neužneštų smėliu laivams pagilinto kelio ir kad neardytų krantų.

Vaikai pasileido greit eiti molu, kad laivas jų neaplenktų...

Sauliukas atsigrėžė į uosto pusę ir pamatė, kad laivas jau daug arčiau... Vaikai gėrėjosi, kaip didžiulis laivas nelabai greitai plaukė tarp dviejų molų.

Tokio didelio laivo svečias Sauliukas dar nebuvo matęs.

— Juk bus ilgio per visą mūsų kiemą, – pasakė jis Vytukui.

Išlėdėję laivą, vaikai nuėjo molu atgal. Tik Sauliukas atsiminė, kad kitame molo gale jūroje matė bokštą ir nežinojo, kam jis tenai stovi. Tuoj paklausė Vytuką.

Vytukas, sustabdęs Sauliuką, parodė dar du tokius bokštus ir pasakė:

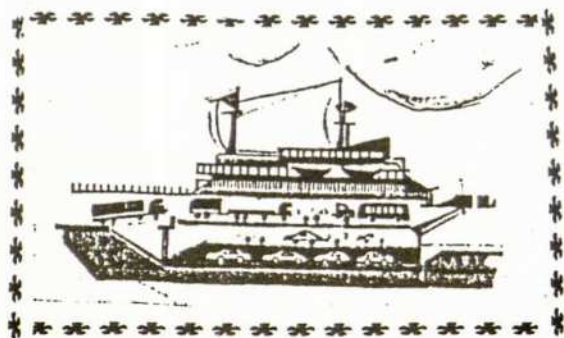
— Tokių bokštų, švyturiais vadinamų, jūros pakraščiuose daug. Iš jų jūrininkai suvokia, kur jie yra.

— O kaip jie pažįsta, kuris švyturys Klaipėdos, kuris kito uosto?

— Dieną iš jo sienų spalvos, o naktį iš šviesos švytavimo, – atsakė Vytukas. — Švyturiai nudažyti ne visur vienoda spalva, o naktį jie šviečia ne pastoviai, bet žybciodami: užšvito, kelias sekundes pašvietė ir vėl kelioms sekundėms užgeso. Štai Klaipėdos švyturys, jei neklystu, taip žybcioja: keturias sekundes šviečia, vienai užgesa, keturias šviečia, vienai užgesa...

— Kad gaučiau kada pamatyti, kaip švyturys žybcioja, – pasakė Sauliukas savo pageidavimą.

— Galėsi po vakarienės: kai jau bus sutemę, išeisim iš namų ir pamatysim.

Klaipėda – Lietuvos Didysis Uostas

Klaipėda yra Lietuvos didžiausias uostas, taip pat – vienas iš svarbiausių miestų. Klaipėda yra svarbus industrijos centras. Uostas yra ant Baltijos jūros ir yra Lietuvos žmonėms labai naudingas. Klaipėdos uostas yra vienintelis uostas Lietuvoje, kuris per žiemą neužšąla. Jeigu Klaipėdos uostas priklausytų kitam kraštui, tai Lietuvos žmonės negalėtų prekiauti žiemos metu ir kiti kraštai negalėtų atvežti savo prekių į Lietuvą iki pavasario. Labai seniai, 13-tame amžiuje, kryžiuočiai valdė Klaipėdos uostą. Kryžiuočiai buvo vokiečiai ir kalbėjo kita kalba. Jie pavadino Klaipėdą „Memel“, kuris skamba truputį kaip upė – Nemunas. Vėliau švedai nugalėjo kryžiuočius ir užėmė Klaipėdą. 1919 metais kiti kraštai pripažino, kad Lietuva yra nepriklausomas kraštas. Tuo metu Lietuva atgavo savo uostą ir Klaipėda pasidarė Lietuvos didysis uostas. Iki šios dienos visoki laivai atplaukia į Klaipėdos uostą, norėdami pardavinėti ir mainyti prekes.

Audra Adomėnaitė

Maironio lit. mokykla (Lemonte)

*****~*****

SENOSIOS LIETUVOS VALDOVAS

Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas mirė Trakuose 1430 m. spalio mėn. 27 d. Žmonės labai gailėjo didelio savo krašto valdovo, todėl atsisveikinimui jo kūnas buvo išstatytas net aštuonias dienas. Kronininkai rašė, kad Vytautas buvo „kunigaikštis kilnios širdies ir garsios garbės“... „vyras už kurį didesnio Lietuva neturėjo“.

Atsiminkime, kad 1995 metais minėjome Vytauto Didžiojo 565 metų mirties sukaktį.

Vytautas ir Lietuva

Pranas Mašiotas

Daug turėjo lietuviai garsių kunigaikščių, gudrių ir smarkių krašto gynėjų. Bet visų garsiausias buvo Kęstučio ir Birutės sūnus Vytautas.

Vytautui, kaip ir jo tėvui Kęstučiui, labiausiai rūpėjo ginti Lietuvos žemes nuo kryžievių.

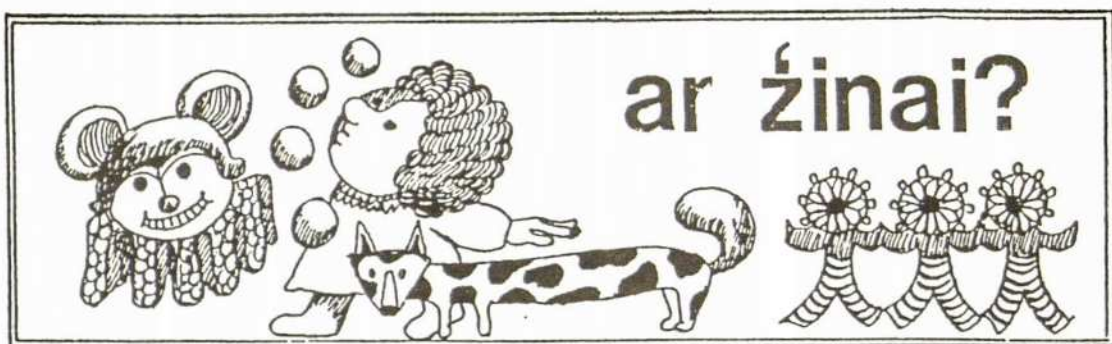
Apgynęs Lietuvos žemes nuo baisiausių priešininkų, Vytautas atsidėjęs ėmė tvarkyti savo valstybės gyvenimą. Visur jo pilna, visur jis pamato, kur kam ko trūksta. Čia katalikams bažnyčią pastato, čia pravoslavams cerkvę,

čia subaudžia nedorai pasielgusį didžiūną, išklauso ir paguodžia menką žmogelį. Žydas, karaimas, totorius – visi jam žmonės ir jų skauti neduoda. Liepia tiesti kelius, statyti tiltus. Įtaiso Palangoje ir Juodųjų marių pakraštyje uostus, kad Lietuvos turtai parankiau būtų į svetimas šalis gabenti ir iš kitur, kas reikia, gauti.

Karaimai, totoriai – tautelės, kurios Lietuvoje įsikūrė Vytauto laikais.

Skausti – skriausti.

MEDVILNĖ

IŠ MEDVILNĖS PLUOŠTO AUDŽIAMĖ AUDINIAI

Medvilnė auga šiltuosiuose kraštuose. Mėgsta derlingą ir drėgną dirvą. Kai trūksta drėgmės, dirvos drėkinamos. Medvilnės krūmai būna vieno ar net dviejų metrų aukščio. Žydi dideliais baltais, geltonais ar rausvais žiedais. Iš jų bitės sunėša daug medaus. Nužydėjus užsimezga ir užauga vaisiai – kelių lizdų dėžutės. Kiekviename lizde yra sėklų, apaugusių ilgais ir trumpais plaukeliais. Tai pluoštas. Iš jo verpiami siūlai ir audžiami audiniai – drobė, perkelis, batistas. Medvilniniai audiniai ploni, švelnūs, gerai praleidžia orą, todėl juos sveika dėvėti. Iš medvilnės sėklų spaudžiamas aliejus. Medvilnė pradėta auginti maždaug prieš penkis tūkstančius metų Indijoje, Kinijoje.

AR ŽINAI, KAD AVYS MUS RENGIA IR MAITINA?

Artėja šalta žiema. Išeidami į lauką, užsidedame šaliką, pirštines, megztuką. Iš ko jie numegzti?

Atsakymas – avys mus rengia ir maitina.

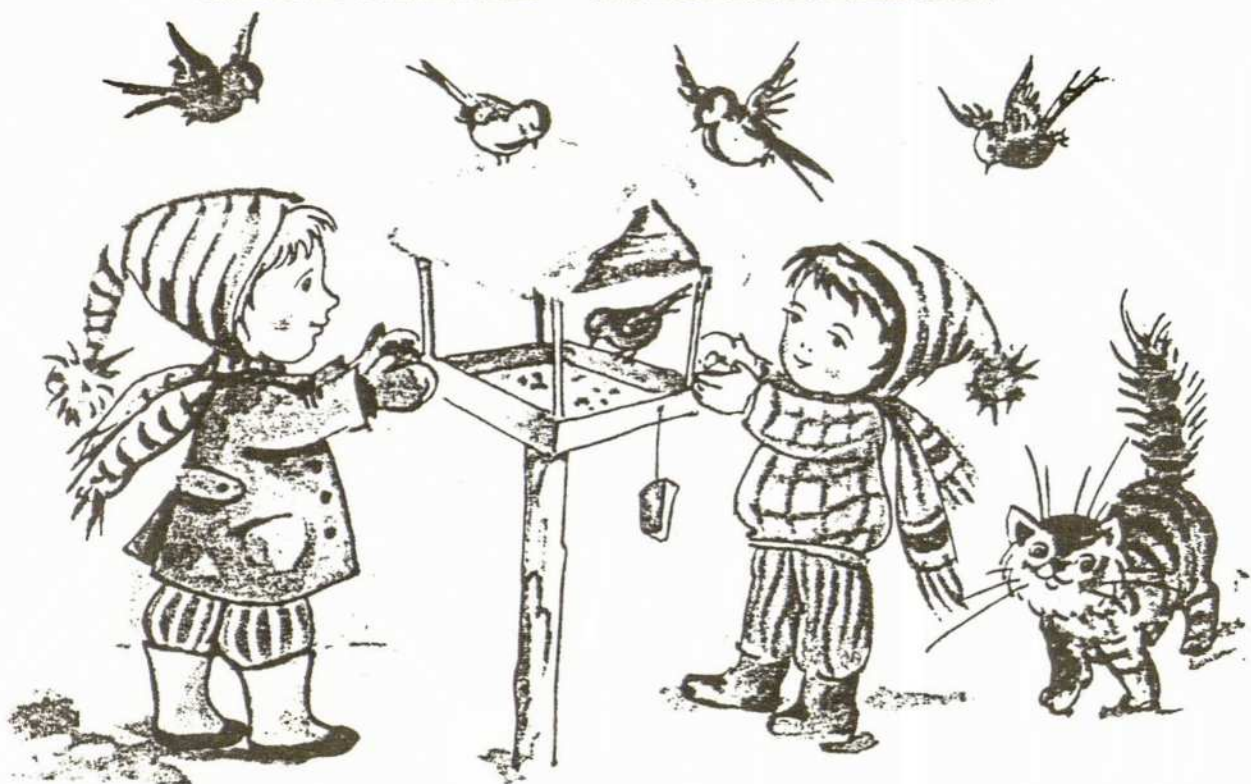
Kai vilna užauga, avį nukerpa. Vilną išplauna, sukedena ir suverpia siūlus.

Iš vilnonių siūlų mezga pirštines, kojines, megztinius, audžia vilnonį audinį.

Iš vilnonio audinio siuva šiltus drabužius. Iš avies kailio – kailinius.

Iš avies mėsos kepa skanius kepsnius.

GLOBOKIME PAUKŠTELIUS!

PAUKŠČIŲ ŠEIMA

Audra Adomėnaitė

Cyp, cyp, cyp!
Sucypė mažasis paukščiukas.
Jis laukia atskrendančios mamytės
Ir jos surastos slieko mėsyтės.
Jis labai alkanas paukščiukas
Todėl ir laukia savo mamytės.

Cyp, cyp, cyp!
Sugrįžta zylė – paukščiuko mamytė,
Snape laikydama riebią kirmelytę.
Mažasis plačiai atidaro snapelį
Ir mamytė jam deda sliekelį.
Vaikelis taria: „Ačiū, mamyte!“
Cyp, cyp, cyp!

UŽMIRŠO

Šalta žiemos naktis. Stugauja žvarbus vėjas. Eglėje miega dvi zylės. Tokia ilga naktis...

Rytą senė zylė prisiminė, kad pernai pamiškėje ją visą žiemą lesino geri vaikai. Abi zylutės skuba į pamiškę.

Nutupia alyvų krūme. Dairosi. Bet kiemas tuščias, lesyklos nėra.

Nutupia zylutės ant palangės. Žvilgteli į vidų. Troboje pažįstami vaikai. Jie valgo šiltą sriubą su duona. Zylutėms net pilvelis suskaudo. Jos atšoko nuo lango.

Ilgai laukė krūme zylutės, tačiau į kiemą niekas neišėjo. Pernakvojo zylutės pašiūrėje ir nuskrido.

Daugiau čia nesilankys. Ir kam? Vis tiek jas vaikai pamiršo.

Rečiau vartojami žodžiai

stūgauja (stūgauti)	–	kaukia
žvarbus	–	šaltas
zylė	–	mažas paukštelis
lesino (lesinti)	–	maitino
žvilgteli (žvilgčioti)	–	dažnai pažiūri
pašiūrė	–	pastogė malkoms sudėti

IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO

Padavimas

Kaip atsirado sūrieji šaltiniai

Ant aukšto stataus kranto stovėjo garsi Liškiavos pilis.

Kartą tos pilies valdovas su savo dvariškiais medžiojo kitoje Nemuno pusėje. Medžioklė buvo sėkminga. Laimikis didelis. Visi patenkinti. Atsidėkodamas dievams, kunigaikštis turėjo nušauti sakalą.

Visi susirinko ant Nemuno kranto. Buvo paleistas sakalas. Kunigaikštis šovė, ir paukštis, strėlės pervertas, krito į Nemuno vandenį. Kunigaikštis puolė paskui auką ir pasinėrė. Dvariškių tarpe kilo sąmyšis. Visi manė, kad kunigaikštis nuskendo. Ėmė jo ieškoti, bet niekur nerado.

Už visus labiau išsigando ir nusiminė kunigaikščio pati. Ji bėgiojo Nemuno pakrante, šaukė savo vyrą gailiai verkdamą, sūrias ašaras liudamą.

Po kiek laiko iš vandens su sakalu rankose išniro kunigaikštis. Jis buvo gyvas ir sveikas.

O tose vietose, kur nukrito kunigaikštienės ašaros, iš žemės ištryško sūrieji šaltiniai.

Čia įsikūrė Druskos miestas (Druskininkai).

Druskininkai

Mūsų gražieji Druskininkai – senas Lietuvos kurortas. Pati gamta kaip įmanydama Druskininkus išpuošė, išdabino. Čia ir Nemunas su savo skardžiais, ir Ratnyčia, ir tyliai liūliuojantis Druskonio ežeras. O aplinkui pušynai saugo miestą nuo rūsčių šiaurės vėjų. Oras tyras, lengvas, gaivinantis.

Nemuno šlaituose iš po žemės trykšta sūrieji šaltiniai. Jų vanduo gali grąžinti žmonėms sveikatą. Netoli šaltinių, prie Nemuno, pastatytos gražios, modernios gydyklos.

Druskininkuose yra ir vaikų sanatorija „Saulutė“. Pereini Ratnyčią, palipi į kalnelį ir iš tolo matai tarp pušų baltuojančius „Saulutės“ rūmus. Čia vaikai ir gydomi, ir mokosi.

Druskininkai saugo kompozitoriaus ir dailininko Čiurlionio atminimą: gražiai tvarkomi nameliai, kuriuose gyveno gausi Čiurlionių šeima, pastatytas paminklas.

PASAKA BE GALO

Ramutė Skučaitė

Sėdamės visi prie stalo.
Norit pasakos be galo?

Jeigu norit – prašom stalą,
Kad gerai paslėptų galą.

Ir, sėdėdami prie stalo,
Sekam pasaką be galo.

Sekam, sekam, na, o stalas,
Mums nesako, kur jos galas!

Mūsų pasaka – be galo,
Tai nereikia pykt ant stalo,

O jei norit su galu,
Prašom lįsti po stalą.

Kam reikalinga kalba?

Kalba – brangus žmogaus turtas. Ji reikalinga susikalbėti. Bendraudami su tėvais, mokytojais, daug sužinote, išmokstate. Be kalbos negalėtume mąstyti, užrašyti savo minčių, skaityti knygų.

Visais amžiais žmonės kalbėjo savo gimtąja kalba ir visada rūpinosi ją išlaikyti, turtinti, tobulinti ir gražinti.

Tęsiame neteiktinų svetimybų sąrašėlį. Dešinėje pusėje rašomi taisyklingi žodžiais.

abrūsas	–	rankšluostis
batareika	–	žibintuvėlis
bliuska, bliuskutė	–	palaidinė, palaidinukė
broška, broškė	–	sagė, sagutė
buljonas	–	sultinys
buterbrodas	–	sumuštinis
cibulis	–	svogūnas
čainykas	–	arbatinis, virdulys
čecholas	–	užvalkalas
golas	–	įvartis
kakao	–	kakava
kranas	–	čiaupas
kvoldas	–	klostė
maskė	–	kaukė
mikseris	–	maišytuvas

Pasaka apie namelį ir knygele

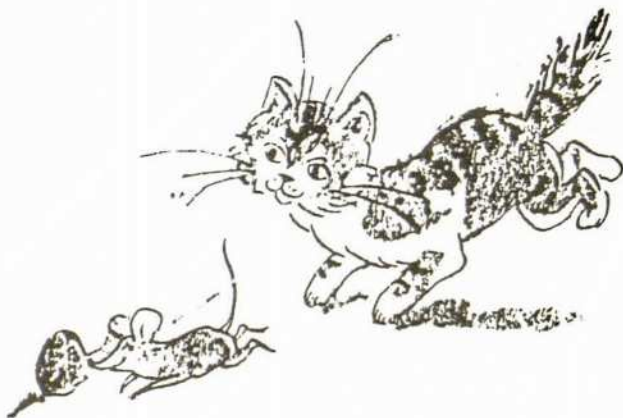
Ramutė Skučaitė

Norėčiau turėti
Mažiuką namelį.
Būdoj prie namelio –
Mažutį šunelį.
Namely ant lango –
Mažytę katytę,
O sienoj –
Urvelį
Ir mažą pelytę

O dar man patiktų
Mažajam namely
Turėti
Nemažą
Spalvotą knygele,
Kad būtų knygelėj
Mažutis namelis,
Kieme prie namelio –
Katė ir šunelis!

Tegu prie namelio
Medeliai lapoja,
Mažasis šunelis –
Klausai –
Ir suloja!
Šunelis suloja –
Pabunda katytė,
Iš mažo urvelio
Išbėga pelytė.

Pelytė virvena,
 Katytė – šuoliuoja,
 Kol mažas šunelis
 Klausai –
 Vėl suloja!

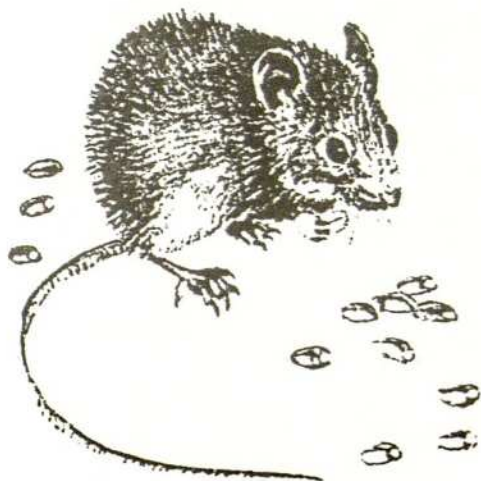
Mažoji pelytė –
 Pašmurkšt į urvelį,
 Ant lango
 Katytė
 Miegoti vėl gali...

Bet šuo ir katė
 Buvo mano knygelėj,
 O aš
 Juk norėjau
 Turėti namelį! –
 Visai nediduką,
 Bet gražų namelį,
 Būdoj prie namelio –
 Mažytį šunelį,
 Namely ant lango –

Mažytę katytę,
 O sienoj –
 Urvelį
 Ir mažą pelytę!
 Ir būtiniausiai
 Savo namely
 Aš noriu turėti
 Spalvotą knygele.
 Knygelėj –
 Namelį.

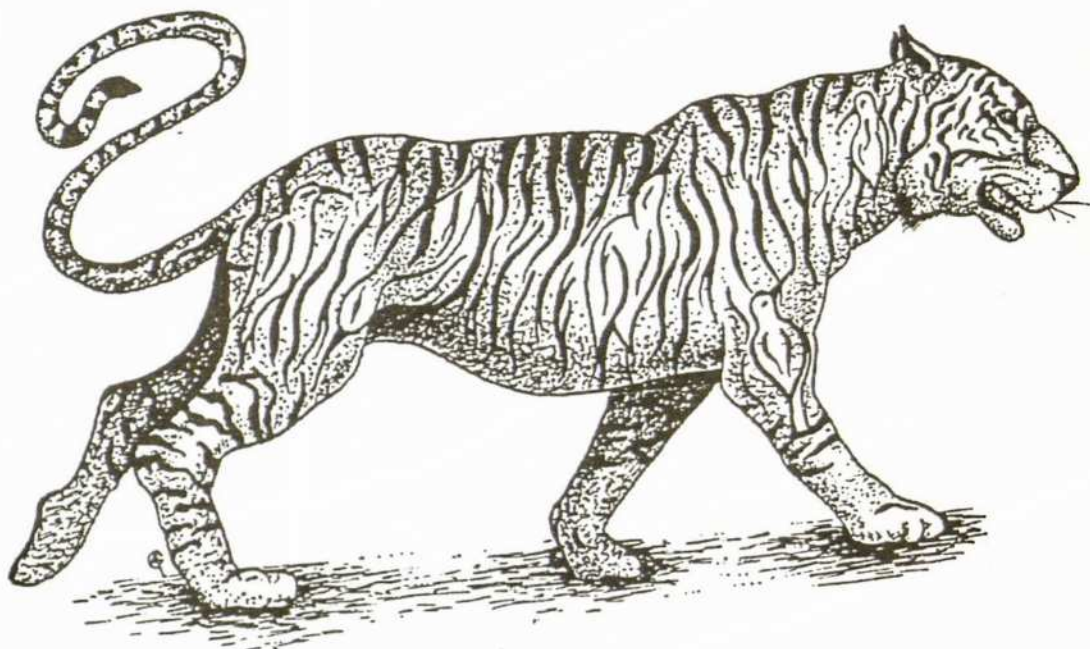
Tą norą sakiau...
 Vadinasi,
 Nieko nenoriu daugiau.

Ant tigro nutūpė penki paukščiai. Ar matai juos?

Nupiešė A. Gruzdaitis

??? Mislės ???

1. Maža karalaitė saldžioje pilyje gyvena.
2. Girių žinovas dieną miega, o naktį dirba.
3. Už gerą darbą turi kampe stovėti.
4. Du mato, du girdi, vienas užuodžia, 28 kramto.

Atsakymai: 1. bitė, 2. pelėda, 3. šluota, 4. akys, ausys, nosis ir dantys

Svečias: — Na, mažyti, o kuo tu norėtum būti, kai didelis vyras būsi?

Vaikas: — Nieks.

Svečias: — O kodėl?

Vaikas: — Nes aš mergaitė.

* * *

Pirmas keleivis: — Londone būna tirščiausi rūkai visame pasaulyje.

Antras keleivis: — Oi ne. Aš buvau kitoj vietoj, kur rūkai daug tirštesni negu Londone.

Pirmas keleivis: — O kur gi taip yra?

Antras keleivis: — Aš nežinau. Nieko nemačiau per rūką.

* * *

Vieno mažo berniuko mama nuolat jį prausdavo. Kartą kaimynas vaiką užkalbino:

— Kaip greit tu augi, vaikeli.

— O, taip. Mano mama kasdieną mane laisto.

- Andryte, kuo tu užaugusi būsi?
- Būsiu poniam.
- O kokį darbą dirbsi?
- Vedžiosiu savo broliuką į mokyklą.

* * *

- Šiandien labai gerai atsakinėjai, – sako mokytoja mokiniui. — Duok pažymių knygelę, įrašysiu penketuką.
- Neturiu, pamiršau namuose.
- Aš galiu paskolinti, – pasiūlė suolo draugas.

* * *

Raselei padovanojo prisukamą meškiuką. Broliukas puolė jį išbandyti.

- Nesuk taip daug. Žarnas jam susuksi, – barėsi Rasa.

* * *

Algis, atėjęs į svečius, klausia Stasį:

- Kur gi tavo kačiukas?
- Nebėr.
- Kam nors atidavei?
- Ne.
- Dingo?
- Ne.
- Gal... nebegyvas?
- Ne.
- ?
- Užaugo. Dabar jau katinas.

MIELI SKAITYTOJAI!

EGLUTĖ turi tikrų ir ištikimų draugų. Tie, kurie iki šiol skaitė EGLUTĘ, džiaugėsi pasakomis, rašinėliais, eilėraščiais tikime nepamirš EGLUTĘ užsisakyti ir 1996-siems metams.

Būsime dėkingi visiems, kurie užsakys prenumeratą giminėms ar mokykloms Lietuvoje. Tik nuo Jūsų pastangų priklausys kiek prenumeratorių turėsime 1996-siais metais.

Oi kaip blogai, blogai
EGLUTĘ atnaujinti pamiršai!
Ką veiksi žiemos vakarais?
Nebus ryšio su skaitančiais draugais!

AČIŲ MŪSŲ RĖMĖJAMS

St. Petersburg apylinkės valdybai per p. Eleną Jasaitienę prisiųstą
100 dolerių paramą.

LB Brighton Parko apylinkės valdybai už 50 dol. auką.

Kristinai Norkienei už 10 dol. auką.

"EGLUTĖS" KALENDORIUS 1996

SAUSIS							VASARIS							KOVAS						
P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4					1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	4	5	6	7	8	9	10
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	11	12	13	14	15	16	17
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	18	19	20	21	22	23	24
29	30	31					26	27	28	29				25	26	27	28	29	30	31
BALANDIS							GEGUŽĖ							BIRŽELIS						
P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4	5					1	2
8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9
15	15	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23
29	30						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30
LIEPA							RUGPJŪTIS							RUGSĖJIS						
P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4							
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22
29	30	31					26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29
SPALIS							LAPKRITIS							GRUODIS						
P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S	P	A	T	K	P	S	S
	1	2	3	4	5	6						1	2	3						
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30		23	24	25	26	27	28	29
														30	31					
